

**Χαιρετισμός του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ.
Γιώργου Παπαναστασίου στο 11^ο Ενεργειακό Συμπόσιο με τίτλο
«Κύπρος: Ώρα Έργων για την Ενέργεια», στο The Royal Hall στη
Λευκωσία, Τρίτη 31 Οκτωβρίου 2023 και ώρα 9 π.μ.**

Κυρίες και Κύριοι,

Με ιδιαίτερη χαρά αποδέχτηκα την πρόσκληση του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιοανατολικής Μεσογείου και της εταιρείας Financial Media Way, να παρευρεθώ και να απευθύνω χαιρετισμό στο σημερινό 11^ο Ενεργειακό Συμπόσιο, συγχαίροντας, καταρχάς, τους διοργανωτές και συντελεστές του για την καθιέρωσή του ως σημαντικού θεσμού για τα ενεργειακά δρώμενα της χώρας μας.

Σήμερα, είναι πιο επίκαιρο από ποτέ το θέμα του Συμποσίου, αφού μετά από την οικονομική κρίση, την πανδημία και την πρωτοφανή παγκόσμια ενεργειακή κρίση που προκλήθηκε από τον πόλεμο στην Ουκρανία, είμαστε στα πρόθυρα μίας νέας έκτακτης κατάστασης στα ενεργειακά, λόγω των γεγονότων στο γειτονικό μας Ισραήλ. Συνεπώς, όντως τώρα είναι η «ώρα των έργων στην ενέργεια», είναι η ώρα που κάθε Κράτος Μέλος, αλλά και συλλογικά σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναζητεί εναγωνίως ενεργειακές διεξόδους και τρόπους απεξάρτησης από αναξιόπιστους προμηθευτές, ώστε να διασφαλίζεται απρόσκοπτα ο ενεργειακός εφοδιασμός.

Είναι η ώρα που η Ευρώπη πρέπει να προχωρήσει τάχιστα στην αξιοποίηση του ενεργειακού πλούτου της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, αφού η περιοχή μας μπορεί να παρέχει έναν εναλλακτικό ενεργειακό

διάδρομο προς τη Γηραιά Ήπειρο, ο οποίος θα περιλαμβάνει ποικίλες πηγές και διαδρομές.

Σε αυτή τη δύσκολη εξίσωση, η Κύπρος μπορεί να αποτελέσει τον αξιόπιστο ενεργειακό βραχίονα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην περιοχή μας, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και στη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού. Είμαστε πεπεισμένοι και προς τούτο εργαζόμαστε, ότι οι ανακαλύψεις φυσικού αερίου στην κυπριακή ΑΟΖ και στην ευρύτερη περιοχή, αν αξιοποιηθούν σωστά, μπορεί να είναι ο καταλύτης για να καταστεί η Κύπρος ενεργειακός κόμβος στην Ανατολική Μεσόγειο.

Κοινό όραμά μας με τους γείτονες και εταίρους μας, είναι, ακριβώς, η δημιουργία ενός νέου Ενεργειακού Διαδρόμου προς την Ευρώπη, αυτού της Ανατολικής Μεσογείου, ο οποίος θα περιλαμβάνει διαφορετικές πηγές και διαδρομές ενέργειας. Ο εν λόγω διάδρομος μπορεί να επιτευχθεί, αρχικά, με τη μεταφορά φυσικού αερίου είτε μέσω αγωγών είτε μέσω πλοίων ως υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG), καθώς και με τη μεταφορά υδρογόνου που θα παράγεται στην περιοχή μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Παράλληλα, καθαρή, πράσινη ενέργεια από Ανανεώσιμες Πηγές μπορεί να εξάγεται στην Ευρώπη μέσω ηλεκτρικών διασυνδέσεων, όπως είναι η διασύνδεση μεταξύ Κύπρου, Ισραήλ και Ελλάδας, καθώς επίσης και οι διασυνδέσεις που μελετούμε με την Αίγυπτο, την Ιορδανία, τον Λίβανο και τη Σαουδική Αραβία.

Ως Κύπρος, έχουμε συγκεκριμένη πρόταση, η οποία δημιουργεί τις προοπτικές για δημιουργία και ανάπτυξη του εν λόγω διαδρόμου. Προϋπόθεση, σε κάθε περίπτωση, είναι η επίσπευση ώριμων έργων

και η αξιοποίηση των συνεργιών που απαιτούνται για τη βιώσιμη ανάπτυξη τόσο των υδρογονανθρακικών όσο και των ανανεώσιμων πόρων μας.

Σε αυτό το πλαίσιο, παράλληλα με τη διαδικασία που τρέχει η ΔΕΦΑ για εισαγωγή υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG), το οποίο θα επαναεριοποιείται στο υπό κατασκευή τερματικό της ΕΤΥΦΑ για χρήση στην ηλεκτροπαραγωγή, υπάρχει και η εναλλακτική επιλογή που θέτουμε για μελέτη από ενδιαφερόμενες εταιρείες, της εισαγωγής στην Κύπρο φυσικού αερίου σε αέρια μορφή, μέσω αγωγού. Εάν ευοδωθούν οι νέοι μας σχεδιασμοί, η χώρα μας θα εξασφαλίσει αέριο στις χαμηλές τιμές της Ανατολικής Μεσογείου για χρήση στην ηλεκτροπαραγωγή, αλλά και για υγροποίηση σε χερσαίο τερματικό υγροποίησης αρθρωτής (modular) τεχνολογίας ή σε πλωτή μονάδα FLNG και εξαγωγή με πλοία στην Ευρώπη και τις διεθνείς αγορές.

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Παράλληλα με τις προαναφερόμενες ενέργειες, είναι σε εξέλιξη και η μεγάλη προσπάθεια που γίνεται τόσο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και παγκόσμια, για αναχαίτιση της κλιματικής αλλαγής. Μας απομένουν, όπως γνωρίζετε, μόνο μερικές εβδομάδες πριν από την COP28, τη μεγαλύτερη συνάντηση κρατών και κυβερνήσεων, στην οποία προβλέπεται ότι θα υπάρξει συμφωνία και δέσμευση για νέους, πιο φιλόδοξους παγκόσμιους στόχους για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και την Ενεργειακή Απόδοση.

Προς αυτή την κατεύθυνση, το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, μαζί με συναρμόδια Υπουργεία και φορείς, εργαζόμαστε

εντατικά για την ολοκλήρωση της διαδικασίας επικαιροποίησης του Εθνικού μας Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα, στη βάση και της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Fit for 55» για μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% μέχρι το 2030. Οι βασικοί πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα είναι οι ακόλουθοι:

- Η εξασφάλιση επαρκών ποσοτήτων ενέργειας για ικανοποίηση των αναγκών της χώρας στο χαμηλότερο δυνατό κόστος, μέσω της βιώσιμης και οικονομικά αποδοτικότερης εκμετάλλευσης των εγχώριων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Προς τον σκοπό αυτό, συστήσαμε στο Υπουργείο Ενέργειας την Υπηρεσία Ενιαίας Εξυπηρέτησης για την ταχεία αδειοδότηση των έργων ΑΠΕ και προχωρούμε με τη δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την υποβολή και διεκπεραίωση των σχετικών αιτήσεων, καθώς επίσης και με μελέτη για την απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης και μείωσης του απαιτούμενου χρόνου έκδοσης των αδειών.

Στο σημείο αυτό επιτρέψτε μου να κάνω ειδική αναφορά στο νέο Σχέδιο Χορηγιών που ετοιμάζει το Υπουργείο Ενέργειας και το οποίο εξήγγειλε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ως ένα από τα μέτρα για ανακούφιση των πολιτών από το υψηλό κόστος ενέργειας, με την ονομασία «Φωτοβολταϊκά για Όλους». Στοχεύοντας, ακριβώς, στη μείωση του κόστους του ηλεκτρισμού για τα νοικοκυριά και λαμβάνοντας υπόψη την αδυναμία κάποιων συμπολιτών μας να βρουν ίδια κεφάλαια για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων για net metering ή virtual net metering, δημιουργούμε ένα νέο, αναβαθμισμένο Σχέδιο για φωτοβολταϊκά σε οικίες, για να

βοηθήσουμε όσους δεν διαθέτουν το αρχικό κεφάλαιο. Ουσιαστικά, δίνουμε πλέον σε αυτούς τους συμπολίτες μας τη δυνατότητα να αποπληρώσουν το κόστος της εγκατάστασης μέσω του λογαριασμού του ηλεκτρικού τους ρεύματος. Περισσότερες πληροφορίες για το εν λόγω Σχέδιο θα δοθούν σε συνέντευξη Τύπου που προγραμματίζεται να παραχωρήσουμε στο Υπουργείο την ερχόμενη Παρασκευή.

- Δεύτερος πυλώνας του Εθνικού Σχεδίου είναι η βελτίωση της απόδοσης του ενεργειακού τομέα της χώρας. Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, για την Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2027, έχει εξασφαλίσει συνολικά περίπου 590 εκατομμύρια ευρώ, τα οποία θα αξιοποιηθούν, κυρίως, για την παραχώρηση οικονομικών κινήτρων σε νοικοκυριά, επιχειρήσεις και δημόσιους φορείς για να επενδύσουν σε ΑΠΕ και μέτρα ενεργειακής απόδοσης.
- Ο τρίτος πυλώνας της στρατηγικής μας αφορά στη δημιουργία των αναγκαίων υποδομών για άρση της ενεργειακής μας απομόνωσης, αναβάθμιση, επέκταση και ψηφιοποίηση του δικτύου και προώθηση συστημάτων αποθήκευσης.

Στην παρούσα φάση επείγει η υλοποίηση των έργων του δικτύου, καθώς επίσης και η προώθηση της εγκατάστασης συστημάτων αποθήκευσης, ώστε να αρθούν τα τεχνικά εμπόδια που σχετίζονται με την περαιτέρω διείσδυση της διεσπαρμένης παραγωγής από ΑΠΕ και να μειωθούν οι περικοπές της πράσινης ενέργειας. Προς τον σκοπό αυτό, έχει προϋπολογιστεί κονδύλι ύψους περίπου 120 εκατομμυρίων ευρώ, από ευρωπαϊκούς πόρους, για την επέκταση, αναβάθμιση και ψηφιοποίηση των δικτύων, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης έξυπνων μετρητών.

Επιπλέον, για τη δημιουργία υποδομών αποθήκευσης ενέργειας έχουμε εξασφαλίσει κονδύλι 40 εκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης. Σημειώνω σχετικά πως το Υπουργείο Ενέργειας έχει δημοσιεύσει, τον περασμένο Ιούλιο, το Γενικό Πλαίσιο Πολιτικής για την προώθηση των συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας. Αναμένεται δε ότι πριν από το τέλος του χρόνου θα οριστικοποιηθεί το κείμενο του Σχεδίου χρηματοδοτικής στήριξης υβριδικών συστημάτων, τα οποία θα συνδυάζουν την αποθήκευση με έργα ΑΠΕ.

Κυρίες και κύριοι,

Κλείνοντας, επανέρχομαι στον εύστοχο τίτλο του φετινού 11^{ου} Ενεργειακού Συμποσίου, τονίζοντας ότι ως Κυβέρνηση συμφωνούμε απόλυτα με τους διοργανωτές ότι έχει φθάσει όντως η ώρα των έργων για την ενέργεια.

Ιδιαίτερα για την Κύπρο μας, με τη μικρή και απομονωμένη αγορά ενέργειας, είναι πραγματικά μεγάλη η προσπάθεια που καταβάλλουμε σήμερα για χάραξη και υλοποίηση μιας μακροχρόνιας, ολοκληρωμένης και αειφόρου ενεργειακής στρατηγικής. Μιας στρατηγικής που απαιτεί τον συντονισμό και την αгаστή συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με σκοπό να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά και με επάρκεια τις μεγάλες προκλήσεις του τομέα της ενέργειας, οι οποίες αφορούν όχι μόνο στις τιμές και την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, αλλά και στα σημαντικά μέτρα που απαιτούνται για άμβλυνση της κλιματικής αλλαγής.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες του Συμποσίου.